

Näringsdepartementet
Rättssekretariatet
103 33 Stockholm

Stockholm
2017-06-12

Ert dnr
N2017/01869/RS

Vårt dnr
2017/030

Remissvar- Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m.m. Ds 2017:5

Näringslivets Regelnämnd (NNR) har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Allmänt

NNR ställer sig tveksam till att införa de förslag som utredningen presenterar. Detta framför allt mot bakgrund av att utredningen enligt NNR inte kunnat visa omfattningen på det problem som avses lösa, att nyttan kommer att överstiga de kostnader och det utfall tillämpningen av reglerna kommer att få i detta fall liksom att konsekvensutredningen är mycket knapphändig och inte redogör för förslagets effekter för företagen.

Vidare ser livsmedelskontrollen idag olika ut mellan landets olika kontrollmyndigheter, vilket enligt NNR riskerar att smitta av sig på tillämpningen av sanktionsavgifterna. Detta riskerar i sin tur att leda till skilda förutsättningar och rättsosäkerhet för berörda företag.

Problemanalys och förslagets effekter

Utredningen är mycket knapphändig i sin redovisning över omfattningen av överträdelser och det faktiska behovet av att ändra i sanktionssystemet. Den konstaterar istället att trots att det för närvarande inte sker så många allvarliga överträdelser på området så är det betydelsefullt att lagstiftningen har sanktioner som bidrar till att upprätthålla en fungerande kedja i alla led. Vidare skriver den att det bör ifrågasättas om det innebär tillräckliga sanktionsmöjligheter för de allvarligaste överträdelserna i bl a livsmedelslagen (som idag endast har böter).

NNR menar att nyss nämnda ställningstagande inte ensamt kan motivera ett införande av framför allt ett sanktionsavgiftssystem. Det saknas såväl kvantitativa som deskriptiva beskrivningar av problemets omfattning. Utredningen gör gällande att få ärenden idag leder till åtal och att (NNRs tolkning) ett sanktionsavgiftssystem blir ett sätt att komma åt överträdelser som inte leder till åtal. Huruvida det är ett problem att få ärenden leder till åtal är svårt att avgöra då det inte framgår av utredningen om andelen ärenden som inte leder till åtal är högre eller lägre inom livsmedels- och foderområdet jämfört med andra områden, dvs vad som är och kan anses vara en rimlig nivå.

Nivåerna på sanktionsavgifterna föreslås ligga mellan 1000-100 000 kr liksom att avgiften ska vara differentierad. Vidare anses den som sådan inte utgöra någon dubbelbestraffning. Det framgår dock inte på vilket sätt och i vilken omfattning sanktionerna skulle utdömas och inbringa givet det problem utredningen inledningsvis refererar till.

Vidare vill NNR uppmärksamma att de lantbruksföretag som idag omfattas av de sk tvärvillkoren även omfattas av sanktioner i de fall de skulle ”bryta” mot dessa tvärvillkor. Ett ytterligare sanktionssystem för samma eller liknande överträdelser som via tvärvillkoren bör i detta hänseende undvikas.

Livsmedelskontrollens utförande och tillämpning

Frågan om livsmedelskontrollen, dess kvalitet, tillämpning och avgiftsfinansiering är och har varit föremål för flera översyner och utredningsuppdrag. I dagarna lämnar Statskontoret in ännu en utredning till regeringen, i detta fall om hur livsmedelskontrollen kan stärkas. Denna tillsammans med tidigare rapporter från bl a Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Statskontoret har visat att kontrollerna inom området skiljer sig åt mellan de olika kontrollmyndigheterna. NNR undersökte 2016 hur kommunernas tillämpning av reglerna för livsmedelskontrollen såg ut (Livsmedelskontroll- Tillämpning, klassning, avgifter och samverkan- NNR 2016). Resultatet av den undersökningen visade tydligt att kommunerna tillämpade samma regelverk olika, vilket får stora konsekvenser för företagen och synen på kontrollsystemet.

NNR menar därför att ett förslag om införande av sanktionsavgifter och förändringar i straffskalan bör övervägas i ljuset av ovan eftersom kontrollerna och tillämpningen i sig inte är enhetliga. Det kommer i sin tur att innebära att tillämpningen i fråga om utdömande av sanktionsavgifter också kommer att skilja sig kraftigt åt. Detta talar för att i nu läget avvakta med ett införande.

Slutsats

Mot bakgrund av ovan och det faktum att en konsekvensutredning av förslaget effekter i princip helt saknas, anser NNR att förslaget måste omarbetas och utredas med avseende på konsekvenserna samt övervägas på nytt.

Näringslivets Regelnämnd

Andrea Femrell